

Geologische excursie 2007, 27 april tot en met 3 mei Naar de Eifel.

Door: Riet Hekkenberg

Vrijdags vertrekken Rob en Riet lekker vroeg uit Oude Wetering. Het is prachtig weer, en er zijn meer mensen onderweg. Toch zonder noemenswaardig oponthoud komen we om 14.00 uur aan in pension Degen in Mendig. En worden gastvrij ontvangen door Herr Degen. 's Middags arriveren ook Dimf, Isa, Hans, Kees en Trudi en we genieten van het mooie weer in de achtertuin van de familie Degen.

Later in de middag gaan Rob, Hans, Dimf en Kees naar het Vulkanmuseum om Heinz Lempertz te ontmoeten. Lempertz is voorzitter van de Duitse Vulkanologische Gesellschaft (DVG). Ze worden enthousiast ontvangen en voorgesteld aan een aantal gidsen die ons in de week zullen begeleiden. En ze worden getrakteerd op biertjes uit het Vulkan Brauhaus. In de ondergrondse grotten kan het hele jaar door goed bier worden gebrouwen omdat daar de juiste koele temperatuur heerst.

's Avonds eten we bij restaurant Zum Trauben. Hier worden we bediend door onze pensionhoudster Frau Degen. Het blijkt een prima keus, achteraf gezien zullen we hier vaker komen. Volgens Frau Degen is er geen betere kok in Ober-Mendig. 's Avonds laat arriveert ook Mark in Mendig.

Zaterdag 28 april

Allemaal gezond weer op, en samen aan het ontbijt. Hans had een nare droom over een pittbull, Sigmund Freud moet er zijn licht misschien eens over laten schijnen. Na een eitje en de vogelgeluiden uit de klok vertrekken we in een goed humeur met de wagentjes, emmers, hamers en beitels, en de outfit voor in de groeves. Eerst nog eeeeeeven shoppen... en dan Naar het Vulkanmuseum. Daar staan Jan, Noer, Leon en Ken, vanuit hun logies in Glees gekomen, en is de groep compleet want de familie Tijssen zal pas zondag arriveren.

Reiner Hipchen en Heinz Lempertz ontvangen ons, Reiner gaat als gids mee naar Schellkopf. In colonne van 7 auto's rijden we door het vulkanische, groene, heuvelachtige land, zonnetje erbij, volop gele koolzaadvelden. Een prachtig gebied rondom de Laacher See. We rijden over de vroegere lavastromen en arriveren in Niedersissen. Daar gaan we de grote brokken selbergiet te lijf. Resultaten: Jan mooie gele calcietskristallen en waarschijnlijk cancriniet (thuis nog bekijken) en philipsiet. Mark vond gonnardiet (witte balletjes), Rob vond een zeoliet en ook kristallen calcietsk en ws cancriniet

's Middags zoeken we in de Hannebacher Ley in donkergrijze basalt. De vogels fluiten prachtig en er waren veel hagedissen die zich in het zonnetje waagden. Rob vond kleine calcietskjes en hannebachiet.

Ken leuke calciëet, Kees had phonoliet, noseaan. Jan en Hans 'weggooieriet' en Dimf had ook haar dag niet. Het fototoestel stond op 800 ISO en dat is helemaal fout, vandaag dus foto's met ruis. Thuis in de tuin nog even borrelen of een fris, met lekkere kwarktaart van de familie Voskuil en 's avonds eten bij Zum Trauben, tot slot een schnapps met de familie Degen, in hun mooie achtertuin.

Zondag

Naar Nickenicher Weinberg, gegidst door Reiner Hippchen. Prachtig weertje. We worden eerst getrakteerd op een gloedvolle lezing door de voormalige mijnbouw ingenieur van de firma Meurin, het bedrijf dat vanaf 1862 al in de bims, tufsteen en lava werkt. De natuur heeft zomaar 20 kubieke kilometer aan materialen neergekwakt waar ze dankbaar gebruik van maken Een klein stukje bewaren ze voor later.

Boektip over de eruptie: Die Flucht der Ameisen van Prof. Schreiber.

Na de interessante lezing gaan we zoeken.

De vondsten: Al snel enthousiaste kreten want er waren vulkanische bommen. Sommigen helaas te groot om mee te nemen. Jan vond hematiet en olivijn, Leon augit; Mark nam wat xenolieten mee, Rob en Hans ook hematiet en xenolieten.

Tijdens de lunch dook een nieuwe trend op: De goedgevulde picknickmand. De welvaart tijdens de excursies neemt toe. 's Middags zoeken we in In den Dellen. Iedereen vindt hauyn, en sanidienknollen.. 's Avonds blijken ook Jan Piet en Karmi gearriveerd in het pension. JP sluit de waardin in op haar eigen etage, maar gelukkig is ze lenig en weet te ontsnappen, zodat we 's avonds toch weer lekker kunnen eten bij Zum Trauben

Maandag, 30 april

We verzamelen ons bij het Vulkanmuseum en tekenen het Haftungsversuch. Lempertz heeft een heel programma waar enthousiast op wordt gereageerd. Voor alle groeves die zijn aangeschreven is toestemming, dat is nog nooit vertoond, vertelt Lempertz. Het is waarschijnlijk aan de brief te danken die wegens het jubileum van de Duitse Vulkanologische vereniging is rondgestuurd naar de

groeve eigenaren.

We gaan naar de Nickenicher Sattle met Torsten Lambertz. Het is een grote stoffige groeve waar gewerkt wordt. Enorme grijpers en vrachtwagens rijden er rond, erg voorzichtig zijn dus.

De familie Voskuil gaat voor het eerst mee en hebben het prima naar de zin, ook de jongens zoeken en vinden leuke dingen. De vondsten: Ken is erg gelukkig: een steen met xenolieten, hematietboompje, roze nephelien. Vader Jan amphibool en pyroxeen. Zeer zeldzame zeshoekige plaatjes tridymiet.

Trudi had pyroxeen in mooie holtes, Kees nephelien, amphibool of pyroxeen, bij nader inzien niet zo spectaculair als hij aanvankelijk dacht. En hij vond zijn Trudi- niet als variant op trydymiet. Rob vond nephelien, en had 50 kg aan steen waar het topaaskristal misschien in zit, JP had topaasjes, groen bruin pyroxeen, xenolieten en tridymiet. En Mark? Hij kende zijn plaats en stelde zich op als hakker van de roze nephelien (Hij was peetvader van Ken vanmiddag) En Dimf was een gelukkig mens als fotograaf vandaag: Zij maakte de hele dag mooie foto's, want ze had toch alles al.

's Avonds 'Es lebe die Königin'. We toastten met oranjebitter ter gelegenheid van koninginnedag. Ook de Zweedse koning Carl Gustaf is jarig, weet Isa. Dus we schenken nog eens in. De familie Degen toast mee.

's Avonds werd tot in de kleine uurtjes de route van de volgende dag besproken in klein comité. Uiteraard met een neutje erbij.

Dinsdag, 1 mei

Vandaag een keer geen gids vanuit het Vulkanmuseum, en aan Trudy de eer? om kaart te lezen. Zij gidst de colonne naar de West Eifel, naar de Graulai. Er waren leuke vondsten: Hans had nefelien (doorzichtig) en oranje vierkantjes meliliet en een roos van calciet en gismondien.

Trudi was blij met meliliet en apatiet, Kees heeft zeshoekig nefelien (als imbusseutels).

Ken hanteerde zelf de grote hamer. Hij vond allerlei combinaties, ook heel mooi pyroxeen.

Rob teveel om op te noemen, hij is verheugd over de pyroxeen. Dimf droeg veel stenen aan en JP sloeg ze klein, een prima oplossing vonden ze beiden. Dimf nam calciet mee, Mark mooie meliliet.

Iedereen is enthousiast over de dag. Het is maar steeds heerlijk weer, en we genieten van de mooie natuur.

's Avonds valt Isa over een trapje in het pension. Helaas lelijk verstuikt, ze kan niet ver meer lopen.

We eten weer lekker bij Zum Trauben en zien de volle maan over het mooie Mendig schijnen.

Woensdag, 2 mei

Naar het lavamuseum, waar we een rondleiding krijgen van Heinz Lempertz door de lavagrotten. We

gaan op de foto met de gele jassen en helmen die we aan trekken om ondergronds te gaan. Heel interessant om de verhalen van de mijnwerkers te horen en de ontberingen die ze leden de hele dag zonder licht. En we horen het verhaal van het bier wat door de koele temperatuur het hele jaar hier gebrouwen kan worden. Uit de lava werden molenstenen gemaakt die de hele wereld over gingen. In het museum waren veel apparaten om te laten zien hoe er gewerkt werd en om zelf testen te doen. 200.000 jaar geleden was er een vulkaanuitbarsting en toen ontstond de Laacher See. Er was een realistische animatiefilm over hoe een ramp als toen zich in de tegenwoordige tijd zou kunnen voltrekken in het Laacher See gebied.

's Middags na het museumbezoek nemen we afscheid van Trudi en Kees want die gaan naar huis. De rest van de groep gaat naar de grube Wolf in Weibern, weggebracht door Heinz Lempertz. Een prachtige wand, met mooie vulkanische lagen. De groeve Wolf wordt misschien een geotoop, (beschermd gebied.) Riet, Nour en Karmi willen wat anders en gaan wandelen langs de Laachersee en genieten van een Streuselkuchen. Terwijl de groep op zoek gaat naar sanidien-kristallen. In de verweerde steen is het makkelijk werken, dat is ook wel eens prettig. De vondsten: Hans vond vandaag veel verloren voorwerpen: de beitels van Jan en een linnen tasje van Dimf, Mark en Dimf hadden een discussie of een gevonden stuk beton of tuf was. En zat er leisteen in? Ze kwamen er niet uit, betonspecialist Mark wist het zeker, Dimf aarzelde nog en heeft veel foto's, dus verder onderzoek volgt.

's Avonds vertoont Bernd Ternes in het zaaltje bij het museum heel mooie plaatjes, micromounts, prachtig vergroot op het scherm.. Samen met de 20 jaar bestaande vulkanologische Gesellschaft uit Mendig genieten we van die prachtige collectie kristallen en gesteenten.

Donderdag, 3 mei: Armin Hofschulter begeleidt ons naar Rotenberg, een Lava groeve waar ze 600 ton per jaar abbauen. Het gesteente wordt onder andere gebruikt voor wegen, sportvelden en keramiek .

Later gaan we naar de Wanneköpfe. Een journalist loopt mee en maakt mooie plaatjes voor in de krant: De Rheinzeitung. We lunchen bij de achterom-ingang, het is de ultieme picknick plek. Wie wil gaat lekker in een stoeltje in de zon lezen terwijl de geologen aan het werk gaan. Volgens de gids vinden we hier opaal, nephelien en olivijn. De grote hamer gaat mee.

Vondsten van deze dag: Rob apatiet, biotiet, nefelien en magnetiet en heel bijzonder een amfibool op augiet (een epitaxie), allemaal naaldjes. Mark vindt ook zo'n bijzondere epitaxie en veel prachtige topaas. Dimf neemt stenen als huiswerk mee, allemaal oranje haartjes, dus gaat thuis verder kijken. JP heeft van alles wat. Tevreden rijden we via een leuk weggetje weer naar Mendig. Mevrouw Degen heeft voor ons 's avonds een afscheidsdiner bereid en we laten ons dat nog een keer goed smaken. We doen haar een jonge Hollandse jenever cadeau als dank voor het plezierige verblijf. De volgende ochtend vertrekt de groep na een zeer relaxt verblijf (en zonder natte tenten) huiswaarts. Een heel geslaagde excursie, ook dankzij de prima gidsen vanuit het Vulkanologische Gesellschaft, die ons overal heen brengen. Thuis zullen de vondsten nog verder onderzocht worden. Op de reünie zal hopelijk nog weer veel schoons te bewonderen zijn.